

Kommunstyrelsen

Budgetuppföljning per mars 2026 för Danderyds kommun och tilläggsanslag till utbildningsnämndens budget 2026

Ärende

Prognosen för årets resultat för helåret 2026 är ett överskott om 61,3 miljoner kronor. Det är en positiv avvikelse om 52,6 miljoner kronor jämfört med budget.

De största positiva avvikelserna jämfört med budget prognostiseras för skatteintäkter (netto) med 29,2 miljoner kronor och för nämnderna med 17,0 miljoner kronor.

Kommunens samlade målbedömning är att alla utom ett av kommunens nämndmål kommer att uppnås.

Årets nettoinvesteringsutfall prognostiseras till 559,0 miljoner, vilken innebär en avvikelse med 257,8 miljoner kronor jämfört med budget som uppgår till 816,8 miljoner kronor.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen fastställer budgetuppföljningen per mars 2026 för Danderyds kommun. Kommunstyrelsens uppdrag av den 13 april 2026 (§ 56), att utreda hur satsningen på barns och ungas välmående och kvaliteten i nuläget kan säkerställas i skolans omställningssituation med en del av den ekonomiska reserven, är därmed genomfört.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige anvisar utbildningsnämnden tilläggsanslag om 5,0 miljoner kronor för år 2026 som tas från kommunens ekonomiska reserv som finns under kommunstyrelsen för att användas till att värna barns och ungas välmående samt säkerställa att personal i nyckelfunktioner kan stödja omställningen. Utbildningsnämndens nya totala driftanslag ökar från 984,8 miljoner kronor till 989,8 miljoner kronor. Kommunstyrelsens nya totala driftanslag minskar från 186,3 miljoner kronor till 181,3 miljoner kronor.

Jonas Vehmonen

Bakgrund

Enligt kommunens riktlinjer för ekonomistyrning ska varje nämnd och styrelse fortlöpande följa upp verksamheterna både i verksamhetsmässiga och ekonomiska termer inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för tillsynen av nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen ska fortlöpande följa nämndernas verksamhet på övergripande nivå.

Budgetuppföljningen sker i syfte att informera nämnderna och kommunstyrelsen om avvikelser, vilket i sin tur ger möjlighet att fatta beslut om att vidta eventuella åtgärder.

Kommunledningskontorets utredning

Kommunens riktlinjer för ekonomistyrning anger att vid uppkomna eller förväntade negativa avvikelser mot budget på nämndnivå ska nämnden ta fram en åtgärdsplan som föreslås för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen beslutar om planen för att nämnden ska nå en ekonomi i balans med beslutad måluppfyllelse.

Om negativa avvikelser finns inom nämndens budget samtidigt som den totala nämndbudgeten inte överskrids är det den berörda förvaltningschefens ansvar att vidta åtgärder så att respektive avdelning eller motsvarande når en ekonomi i balans.

Riktlinjerna anger också att den nämnd vars verksamhet har ansvar för byggnader och anläggningar ska ha en nollbudget, vilket innebär att verksamheten ska vara självfinansierad. Verksamhetens hyresintäkter ska täcka verksamhetens kostnader över en treårig period. Det innebär också att verksamheten inte berörs av huvudprinciperna för resursfördelning.

Det innebär att tekniska nämndens fastighetsverksamhet kan ett (1) enskilt år gå med ett underskott och sedan verka för att hyresintäkterna nästkommande år blir högre än kostnaderna. Även om fastighetsverksamheten kan gå med underskott utesluter det inte att kommunstyrelsen eller tekniska nämnden beslutar om att ta fram en åtgärdsplan för att nå en ekonomi i balans för verksamheten.

Utbildningsnämnden har inkommit med åtgärdsplan till kommunledningskontoret men inte tekniska nämnden.

Utbildningsnämnden prognostiserar en negativ avvikelse med 12,4 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen beror på verksamheterna i egen regi. Främsta anledningarna till avvikelsen är färre barn och elever i Danderyds förskolor och skolor i kombination med högre lokalhyror.

Jonas Vehmonen

Tekniska nämnden prognostiserar en negativ avvikelse med 4,0 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen fördelar sig med 0,4 miljoner kronor på skattefinansierad verksamhet och 3,6 miljoner kronor på fastighetsverksamheten som i sin tur beror på högre kapitalkostnader än budgeterat.

För *verksamheten vatten- och avlopp* prognostiseras en negativ avvikelse med 3,6 miljoner kronor jämfört med budget. Verksamheten är finansierad via taxa som betalas av abonnenter och ej genom skatteuttag. Det innebär att verksamheten inte belastar tekniska nämndens budget.

För *verksamheten avfall* prognostiseras negativ avvikelse med 0,5 miljoner kronor jämfört med budget. Verksamheten är finansierad via taxa som betalas av abonnenter och ej genom skatteuttag. Det innebär att verksamheten inte belastar tekniska nämndens budget.

Kommunledningskontoret förutsätter att tekniska nämnden når en budget i balans under året för sin skattefinansierad verksamhet.

Återrapportering av uppdrag

Kommunstyrelsen uppdrog den 13 april 2026 (§ 56) åt kommunledningskontoret att i samband med budgetuppföljningen per mars 2026 återkomma med förslag på hur satsningen på barns och ungas välmående och kvaliteten i nuläget kan säkerställas i skolans omställningssituation med en del av den ekonomiska reserven. Syftet är att tillfälligt stärka verksamheterna under omställningsperioden.

Målet är att säkerställa genomförandet av satsningen på barns och ungas välmående enligt budget 2026. Samtidigt ska åtgärderna minska de kvalitetsrisker som kan riskera att uppstå i förskolor och grundskolor under omställningen. Riskerna ska särskilt uppmärksammas i verksamheter där prognostiserade avvikelser, fördröjda effekter av personalanpassningar och tillfälliga lokalförändringar kan påverka möjligheten att upprätthålla kvalitet, trygghet och kontinuitet.

Den ekonomiska reserven ska användas selektivt och tillfälligt där behoven är som störst. I detta fall handlar det om att skapa stabilitet i en period när organisation, bemanning och elevunderlag fortfarande anpassas, samtidigt som en omfattande renovering av Stocksundskolan pågår. Effekterna av personalanpassningar uppstår över tid, samtidigt som verksamheterna behöver hantera förändrade förutsättningar till följd av tillfälliga lokaler. Sammantaget innebär detta tillfälliga ekonomiska påfrestningar som kan riskera att påverka kvalitet, trygghet och barns och ungas välmående, områden som är prioriterade i innevarande års budget.

Jonas Vehmonen

För att minska dessa risker föreslås att den ekonomiska reserven används under 2026 för att tillfälligt förstärka grundskoleverksamheten, både i kommunal regi och hos fristående utförare.

Kommunledningskontoret föreslår därför att utbildningsnämndens budget för 2026 ökas med 5,0 miljoner kronor. Tillskottet är tillfälligt och syftar till att värna barns och ungas välmående samt säkerställa att personal i nyckelfunktioner kan stödja omställningen. Med omställning avses i detta sammanhang den pågående anpassningen av skolans organisation, bemanning och tillfälliga lokalförändringar under övergångsperioden.

Frågan bör även beaktas i det fortsatta budgetarbetet inför 2027. Uppföljning av satsningen sker inom ramen för ordinarie uppföljningsprocess.

Konsekvenser för barn och unga

Utbildningsnämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 12,4 miljoner kronor, främst orsakat av färre barn och elever samt högre lokalhyror. Trots detta arbetar nämnden för att avvikelsen inte ska få negativa konsekvenser för verksamheten.

Omställningen med personalanpassningar, tillfälliga lokaler och pågående renovering av Stocksundskolan medför dock risker för barn och unga. Det kan leda till lägre personaltäthet, minskad kontinuitet och försämrad tillgång till elevhälsa och stödinsatser, vilket i sin tur kan påverka trygghet, kvalitet och psykosocialt välmående.

För att skydda satsningen på barns och ungas välmående enligt budget 2026 föreslår kommunledningskontoret ett tillfälligt tillskott på 5,0 miljoner kronor från den ekonomiska reserven till utbildningsnämndens budget. Medlen ska stärka grundskoleverksamheten både i kommunal regi och hos fristående aktörer under omställningsperioden.

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljningens syfte är att säkerställa god ekonomisk hushållning.

Carina Lundberg Uudelepp
Kommundirektör

Björn Wallgren
Ekonomichef

Jonas Vehmonen

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Budgetuppföljning per mars 2026 för Danderyds kommun
2. Budgetuppföljning per mars 2026
3. Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-04-23
4. Tekniska nämndens budgetuppföljning, daterad 2026-04-17
5. Bildningsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-04-17
6. Utbildningsnämndens budgetuppföljning, daterad 2026-04-17

Expedieras

Samtliga nämnder